

Adroddiad i'r:	Cabinet
Dyddiad y Cyfarfod:	25 Hydref 2016
Aelod / Swyddog Arweiniol:	Y Cyngorydd Bobby Feeley / Phil Gilroy
Awdur yr Adroddiad:	Emily Jones-Davies
Teitl:	Diweddariad ar Wasanaethau Gofal Mewnol

1. Am beth mae'r adroddiad yn sôn?

Hysbysu'r Cabinet am gynnydd o safbwynt Hafan Deg, Dolwen, Cysgod Y Gaer ac Awelon, a gofyn i Aelodau gytuno i'r argymhellion a wnaed gan y Grŵp Tasg a Gorffen Aelodau Etholedig.

2. Beth yw'r rheswm dros lunio'r adroddiad hwn?

Ym mis Mai 2016, cyflwynwyd adroddiad manwl i'r Cabinet yn darparu deilliant yr ymarfer ymgynghori o safbwynt newid o ddarpariaeth fewnol i ddarpariaeth allanol. Gofynnodd y Cabinet i Swyddogion archwilio partneriaeth bosib gyda sefydliadau allanol ar gyfer Hafan Deg a Dolwen, ac i archwilio opsiynau pellach ar gyfer Cysgod y Gaer ac Awelon gyda'r cyrff perthnasol.

(Bydd y ddolen isod yn mynd a chi at gofnodion y cyfarfodydd Archwilio a Cabinet a gynhaliwyd yn Ebrill a Mai 2016:

Cyfarfod Pwyllgor Archwilio Perfformiad 12 Ebrill 2016:

<https://moderngov.denbighshire.gov.uk/mgAi.aspx?ID=9333&LLL=0>

Cyfarfod Cabinet, 24 Mai 2016:

<https://moderngov.denbighshire.gov.uk/mgAi.aspx?ID=9497&LLL=0>

Pwrpas yr adroddiad hwn yw darparu gwybodaeth a gasglwyd ac a ddadansoddwyd gan y Grŵp Tasg A Gorffen Aelodau Etholedig ar 13 Medi 2016 ac a ystyriwyd gan y Pwyllgor Archwilio Perfformiad ar 29 Medi 2016 i'r Cabinet, mewn perthynas â'r ymgynghoriad ar ddyfodol darpariaeth gofal cymdeithasol mewnol y cyngor ar gyfer pobl hŷn, ac i argymhell gweithgaredd caffael ar gyfer Hafan Deg a Dolwen.

3. Beth yw'r Argymhellion?

Mae Cabinet yn gofyn i Swyddogion gynnal:

- (i) proses dendro swyddogol o safbwynt darpariaeth gwasanaethau yn Hafan Deg (Y Rhyl), er mwyn trosglwyddo'r adeilad i sefydliad allanol, comisiynu gwasanaeth gofal dydd o fewn yr adeilad, ac yn ogystal, galluogi asiantaethau 3ydd sector i ddarparu gweithgareddau ymyrraeth gynnar ar gyfer pobl hŷn sy'n lleihau arwahanrwydd cymdeithasol, yn cefnogi annibyniaeth ac yn hyrwyddo atgyfnerthiad.
- (ii) proses dendro ffurfiol o safbwynt y ddarpariaeth gwasanaethau yn Nolwen (Dinbych) gyda sefydliad allanol gyda'r bwriad o drosglwyddo'r adeilad a'r holl wasanaeth i

sefydliad allanol a fydd yn cofrestru Dolwen i ddarparu gofal iechyd meddwl yr henoed dydd a phreswyl.

- (iii) Bod yr holl ddogfennaeth dendro yn manylu ar yr angen i nodi tystiolaeth o safon y gofal a darpariaeth iaith Gymraeg a fyddai'n cael ei ddarparu yn y ddau sefydliad; a
- (iv) fod y cynigion ar ddiwedd y broses dendro yn cael eu gwerthuso a'u dadansoddi am effeithiau posib gan y Grŵp Tasg A Gorffen cyn cael eu cyflwyno i Archwilio Perfformiad a Cabinet gydag argymhellion ynglŷn â'r Darparwr a ffafrir, cyn penodi, er mwyn cael cymeradwyaeth lawn y Cabinet ac i gyflawni'r deiliant mwyaf manteisiol. (Byddai unrhyw benodiadau yn ddarostyngedig i fodlonrwydd y Cabinet y byddai trosglwyddo asedau a darpariaeth arfaethedig y gwasanaeth yn y sefydliadau hynny er lles gorau defnyddwyr gwasanaeth, trigolion a'r Cyngor)

4. Manylion am yr adroddiad

4.1 Canolfan Gofal Dydd Hafan Deg, Y Rhyl

Cynhaliwyd digwyddiad ymgysylltu gyda darparwyr posib ar 12 Gorffennaf. Roedd diddordeb sylweddol, gyda 4 darparwr posib yn mynychu. Cwblhaodd y darparwyr a fynychodd holiadur profi marchnad, gan nodi eu ffafriaeth a'u hawgrymiadau ar ddefnydd yn y dyfodol. Roedd awgrymiadau'n cynnwys bistro mewnol a chaffi pryd ar glyd, canolfan galw heibio, asiantaeth gofal cartref di elw, siop elusen a menter gymdeithasol.

Dylem gynnig cynnwys rhai o'r syniadau hyn yn y fanyleb gwasanaeth a fydd yn cael ei llunio os rhoddir caniatâd i fynd i dendr. Yn ogystal â hyn, rydym yn cynnig y byddai'r tendr yn golygu:

- Fod y gwasanaeth gofal dydd presennol yn cael ei gynnal i safon uchel wrth gynyddu argaeledd y gwasanaeth hwn i drigolion Sir Ddinbych
- Ffyrdd arloesol o ddefnyddio'r gymuned oddi amgylch i gefnogi'r bobl hŷn hynny a fyddai fel arall mewn peryg o arwahanrwydd cymdeithasol.
- Y byddai asiantaethau 3ydd sector yn gallu defnyddio'r ganolfan i ddarparu gweithgareddau ymyrraeth gynnar ar gyfer pobl hŷn a fyddai'n lleihau arwahanrwydd cymdeithasol, yn cefnogi annibyniaeth a hyrwyddo atgyfnerthiad.
- Darparu gwasanaethau drwy gyfrwng y Gymraeg.

Er mwyn paratoi ar gyfer yr ymarfer tendro mae angen gwaith pellach. Mae hyn yn cynnwys Cyfreithiol, Rheoli Asedau, Adnoddau Dynol a Chaffael er mwyn sicrhau bod manyleb y gwasanaeth, trefniadau contract a les yn ddiogel ac yn cynnig yr holl fanteision yr ydym yn eu ceisio. Disgwylir y bydd y gwaith hwn yn cael ei gwblhau ym mis Ionawr, yn barod i'w dendro ar ddechrau Chwefror 2017.

4.2 Cartref Gofal Dolwen, Dinbych

Cynhaliwyd digwyddiad ymgysylltu ar 8 Gorffennaf. Roedd llai o ddiddordeb yn y digwyddiad hwn, a dim ond un darparwr posib a fynychodd. Er na fynychodd darparwyr posib ar y diwrnod, mae mynegiannau o sgysiau anffurfiol gyda nhw yn dangos y gallent fod â diddordeb cyflwyno cais tendro llawn.

Awgrymodd y darparwr posib a fynychodd y digwyddiad ymgysylltu y byddai ganddynt diddordeb prynu'r adeilad, ei uwchraddio a'i ehangu, ac yna denu asiantaeth gofal ar wahân i ddarparu'r gofal. Byddai trefniadau TUPE (Trosglwyddo Ymgymeriadau Diogel Cyflogaeth) yn dal yn berthnasol. Mae swyddogion o'r farn y gallai'r awgrym hwn fod yn hyfyw ac y gallai

weithio'n dda ond hoffent brofi'r farchnad ymhellach drwy dendr agored er mwyn sicrhau bod yr holl ddewisiadau wedi eu hystyried cyn gwneud argymhellion i'r Cabinet.

Er mwyn paratoi ar gyfer yr ymarfer tendro mae angen gwaith pellach. Mae hyn yn cynnwys Cyfreithiol, Rheoli Asedau, Adnoddau Dynol a Chaffael er mwyn sicrhau bod manyleb y gwasanaeth, trefniadau contract a les yn ddiogel ac yn cynnig yr holl fanteision yr ydym yn eu ceisio. Disgwylir y bydd y gwaith hwn yn cael ei gwblhau ym mis Ionawr, yn barod i'w dendro ar ddechrau Chwefror 2017.

4.3 Cartref Gofal Awelon, Rhuthun

Rydym wedi cwrdd â'r Gymdeithas Dai sy'n berchen ar Gynllun Gofal Ychwanegol Llys Awelon. Maent wedi dweud wrth syrfewyr a phenseiri i gynnal astudiaeth ddichonoldeb o'r ddau ddewis ar gyfer y safle. Rydym yn aros am adroddiad ar y pwnc hwn ond yn deall y bydd ar gael mewn pryd ar gyfer cyfarfod Archwilio Perfformiad ym mis Rhagfyr a'r Cabinet fis Ionawr. Yn y cyfamser rydym wedi ystyried costau rhedeg cartref 10 gwely ar y safle, gyda chostau uned mynegol yn dangos fel £1000 yr wythnos.

4.4 Cartref Gofal Cysgod y Gaer, Corwen

Rydym mewn trafodaeth gyda chydweithwyr o Cyfleusterau, Asedau a Thai am y potensial ar gyfer adeiladu estyniad i Gartref Cysgod y Gaer i ddarparu rhai fflatiau gyda chefnogaeth ar y safle. Rydym hefyd wedi cychwyn gweithio ar recriwtio Gweithwyr Gofal Cartref i greu tîm newydd o bobl a fyddai wedi eu lleoli yn ne'r sir - i'w lleoli yng Nghysgod y Gaer maes o law. Byddai'r bobl hyn yn gallu darparu cefnogaeth cartref i bobl yn yr ardal gyfagos fel y disgrifir yn ein cynigion ar gyfer Cysgod y Gaer.

5. Sut mae'r penderfyniad yn cyfrannu at y Blaenoriaethau Corfforaethol?

Bydd y penderfyniad yn cyfrannu'n uniongyrchol at dair o flaenoriaethau corfforaethol y cyngor:

- i. Mae pobl ddiamddiffyn yn cael eu diogelu ac yn gallu byw mor annibynnol â phosibl;
- ii. Sicrhau mynediad at dai o ansawdd da; a
- iii. Moderneiddio'r Cyngor i ddarparu arbedion effeithlonrwydd a gwella gwasanaethau i'n cwsmeriaid

Bydd yr opsiynau a argymhellwyd yn cefnogi'r tair blaenoriaeth corfforaethol hyn achos:

- i. Bydd yn lleihau'n dibyniaeth ar wasanaethau gofal preswyl traddodiadol, ac yn darparu dewisiadau amgen sy'n galluogi mwy (e.e. Tai Gofal Ychwanegol) a fydd yn cwrdd yr un lefel o angen, ond y profwyd eu bod yn golygu deilliannau gwell i ddinasyddion, gan gynnwys o safbwynt cynyddu annibyniaeth.
- ii. Bydd yn galluogi buddsoddi mewn adnoddau na all y cyngor fforddio eu darparu, a'r canlyniad fydd tai o well safon ar gyfer pobl hŷn sydd ag anghenion gofal sylweddol. Er enghraifft, bydd angen dod a Dolwen i safon isafswm cyfredol er mwyn i berchennog newydd gofrestru fel darparwr IMH. Ymhellach at hynny, byddai hen gartref preswyl Awelon yn cael ei ddisodli gan dai gofal ychwanegol modern.
- iii. Bydd Sir Ddinbych yn elwa o gael mwy o gynlluniau Tai Gofal Ychwanegol, a bydd y cyngor yn gwneud arbedion effeithlonrwydd drwy sicrhau nad ydym yn talu mwy na gwerth y farchnad ar gyfer gwasanaethau gofal.

6. Faint fydd hyn yn ei gostio a sut fydd yn effeithio ar wasanaethau eraill?

Ni fydd angen i Wasanaethau Cymorth Cymunedol gael cyngor cyfreithiol a chaffael er mwyn ei weithredu'n llwyddiannus. Er enghraifft, byddai angen arbenigedd cyfreithiol gydag unrhyw benderfyniad i drosglwyddo perchnogaeth asedau'r cyngor i'r sector annibynnol, er mwyn diogelu buddiannau'r cyngor a'r gymuned. Mae cydweithwyr o'r adrannau hyn eisoes yn gweithio gyda ni er mwyn deall y bwriad yn well.

7. Beth yw prif gasgliadau'r Asesiad o Effaith ar Gydraddoldeb (AEC) a gynhaliwyd ar y penderfyniad?

Cyflwynwyd Asesiad O Effaith Ar Gydraddoldeb yn adroddiad Cabinet Mai 2016.

Mae angen gwahaniaethu rhwng yr effaith uniongyrchol ar y bobl hynny sy'n defnyddio'r gwasanaethau ar hyn o bryd (a'u teuluoedd a'u ffrindiau), a'r effaith ar y gymuned yn ei chyfanrwydd. Mae'r cyngor eisoes wedi gado lliniaru cymaint â phosib ar yr effaith bosib ar ddefnyddwyr gwasanaeth presennol (a'u teuluoedd a'u ffrindiau) drwy nodi na fyddai'n rhaid i neb symud o'u cartref presennol, oni bai nad yw'n bosib i'r cartref hwnnw gwrdd eu gofynion bellach. Yn gyffredinol, rydym yn credu y byddai'r cynnig hir dymor a ddarperir gan y dewisiadau a ffafirir a nodir yma yn golygu effaith gadarnhaol ar y bobl sy'n rhannu nodweddion a ddiogelir, yn arbennig pobl hŷn. Rydym yn bwriadu adolygu'r Asesiad O Effaith Ar Gydraddoldeb yng nghyd – destun ehangach Asesiad o Effaith ar Gydraddoldeb pan fydd y cynigion tendr wedi eu derbyn ac argymhellion yn cael eu gwneud i'r Cabinet.

8. Pa ymgynghoriadau a gynhaliwyd gyda'r Pwyllgorau Archwilio ac eraill?

Bydd aelodau'n ymwybodol o'r ymgynghori dwys sydd wedi ei wneud, fel y manylir yn yr adroddiad a gyflwynwyd ym mis Mai 2016. Mae'r cynigion o fewn yr adroddiad hwnnw wedi eu datblygu gan Grŵp Tasg A Gorffen Aelod Etholedig, ac mae'r holl gynigion wedi eu harchwilio gan Bwyllgor Archwilio Perfformiad cyn i unrhyw benderfyniad gael ei wneud gan y Cabinet.

9. Datganiad y Prif Swyddog Cyllid.

Fel y nodwyd yn yr adroddiad, bydd goblygiadau cost un ai angen gwaredu asedau neu fuddsoddi cyfalaf yn dod yn fwy eglur fel bydd yr elfennau amrywiol yn datblygu. Mae prosesau cymeradwyaeth mewnol yn eu lle er mwyn ystyried trefniadau les neu warediadau (drwy'r Grŵp Rheoli Asedau) a bydd angen adrodd am gynigion buddsoddi cyfalaf i'r Grŵp Buddsoddi Strategol. Mae adolygiad y gwasanaethau mewnol yn cefnogi strategaeth y gyllideb drwy ddarparu gwasanaethau modern, effeithiol gyda deilliannau gwell a hwyluso buddsoddiad mewn gwasanaethau ac adeiladau gan eraill.

10. Pa risgiau sydd ac a oes unrhyw beth y gallwn ei wneud i'w lleihau?

Mae risg y gallai unrhyw benderfyniad a wneir gan y Cabinet gael ei herio gan unigolyn/grŵp ac y gallai hyn arwain at adolygiad barnwrol o'r penderfyniad. Mae hyn wedi digwydd gyda phenderfyniadau eraill a wnaed gan awdurdodau lleol eraill a sefydliadau sector gyhoeddus mewn blynyddoedd diweddar. Yn gyffredinol gwneir heriau o'r fath ar y sail na ddilynwyd y drefn briodol yn ystod y broses ymgynghori.

Mae'r Tîm Prosiect yn teimlo fod y risg hwn wedi ei ostwng gymaint â phosib drwy'r broses drwyadl a gynhaliwyd er mwyn rheoli'r adolygiad hwn a'r ymgynghori dilynol. Er enghraifft, cynhaliwyd ymarfer (cyn-ymgynghori) "gwrando ac ymgysylltu" sylweddol a siapiodd yr opsiynau a ddaeth yn ganolbwynt i'r ymgynghoriad cyhoeddus. Mae'r Tîm Prosiect hefyd

wedi gwneud popeth sy'n rhesymol er mwyn galluogi a hyrwyddo cyfranogiad yn y broses ymgynghori. Rydym wedi ystyried Egwyddorion Cyfreithiol Gunning 1985 o safbwynt ymgynghori yn ofalus er mwyn sicrhau fod y broses ymgynghori yn deg ac yn gadarn. Mae Aseiad O Effaith Ar Gydraddoldeb trylwyr hefyd wedi ei gynnal er mwyn sicrhau bod digon o ystyriaeth wedi ei roi i ddyletswyddau'r Ddeddf Gydraddoldeb.

Yn olaf, rydym wedi gweithio gyda'r Sefydliad Ymgynghori sydd wedi cynorthwyo i'n harwain drwy'r broses ymgynghori a hefyd wedi darparu cyngor a her drwy gydol y prosiect.

11. Pŵer i wneud y Penderfyniad

Mae Deddf Cymorth Gwladol 1948, Deddf y GIG a Gofal Cymunedol 1990 a Deddf Gwasanaethau Cymdeithasol a Llesiant (Cymru) 2014 yn manylu cyfrifoldebau'r Awdurdodau Lleol o safbwynt cwrdd anghenion unigolion diamddiffyn, gan gynnwys y gallu i gwrdd anghenion fel mae'r Awdurdod Lleol yn ei weld sy'n briodol. Mae hyn yn cynnwys y pŵer i gomisiynu gwasanaethau gan ddarparwyr allanol.